

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **L. T.**, zast. Mgr. Janou Hrdličkovou, advokátkou, se sídlem Liborova 14/405, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2008, č. j. 60 Az 36/2007 – 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě shora označeným rozsudkem, zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2007, č. j. OAM-1-265/VL-10-08-2007, kterým byla zamítnuta jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), tedy z důvodu, že žádost podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve a v řízení neprokázal opak.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností od 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost oprít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že nesouhlasí s politickou situací v Mongolsku, v důsledku čehož přišel o zaměstnání. Nové zaměstnání najít nemohl, neboť lidé starší 25 let jsou již považováni za staré. Rozhodl se proto odejít do České republiky, jejíž poměry jsou mu známy, je mu blízká a byl by rád, aby zde vyrůstaly jeho děti. V zemi původu je pronásledován pro své vyznání. Pochází z rodu křesťanských šamanů a několikrát byl fyzicky napaden buddhistickou rodinou své družky. To také nahlásil na policii, ale tu rodina jeho družky vždy uplatila. Dále stěžovatel uvádí, že mu v České republice byla při autonehodě způsobena těžká újma na zdraví a uplatňuje nárok na náhradu škody. Poukazuje též na to, že o udělení mezinárodní ochrany v České republice požádala i jeho družka a u Krajského soudu v Ostravě probíhá v této věci řízení. S družkou mají nezletilou dceru a očekávají narození dalšího potomka. Stěžovatel má za to, že správní orgán i soud nepřihlédly ke skutečnostem uváděným stěžovatelem a neprovedly konkrétní zjištění, a proto požaduje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

K tvrzení, že v důsledku nesouhlasu s politickou situací v zemi původu stěžovatel přišel o zaměstnání a z věkových důvodů nemůže najít jiné, a k tvrzení týkajícímu se vztahu stěžovatele k České republice Nejvyšší správní soud nepřihlíží, neboť tyto skutkové důvody stěžovatel v řízení před krajským soudem neuplatnil (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Námítku poukazující na pronásledování stěžovatele pro jeho vyznání ze strany příbuzných jeho družky považuje zdejší soud za ryze účelovou, neboť stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany požádal až poté, kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění, tj. po téměř ročním pobytu na území České republiky. Např. v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, Nejvyšší správní soud uvedl, že žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami v domovském státě, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná, a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81 je nutno o azyl žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Obdobně viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68, v němž bylo řečeno, že žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.

Není úplně zřejmé, co stěžovatel sleduje svými tvrzeními o tom, že se v České republice stal obětí dopravní nehody a že se svou družkou, která v České republice rovněž žádá o udělení mezinárodní ochrany, očekává narození dalšího potomka. Zdejší soud vážil, zda na tato tvrzení pohlížet jako na skutkové novoty ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. (viz výše), nakonec je však z hlediska stěžovatele vyhodnotil maximálně vstřícně, když má za to, že jimi stěžovatel v kontextu své žaloby brojí proti tomu, že žalovaný nehodnotil existenci důvodů pro udělení tzv. humanitárního azylu. K takové problematice se Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyslovil: V případě zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné je nadbytečné posuzovat, zda stěžovatel splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu. Předpokladem pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je totiž skutečnost, že v řízení o udělení azylu nebyl zjištěn důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 12 téhož zákona, což znamená, že správní orgán věcně posuzoval splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V případě stěžovatele však tento předpoklad naplněn nebyl, neboť jeho žádost byla zamítnuta a ustanovení § 12 zákona o azylu nebylo užito. K tomu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90, www.nssoud.cz, ze dne

21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 203/2005 - 53, www.nssoud.cz, či ze dne 2. 1. 2007, č. j. 4 Azs 137/2006 - 103, www.nssoud.cz.

Co se týče námitky neúplných skutkových zjištění, resp. chybného hodnocení skutkového stavu, také tyto otázky zdejší soud vícekrát hodnotil. Povinnost správního orgánu zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o azyl, což Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, www.nssoud.cz, nebo v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, www.nssoud.cz. V rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, www.nssoud.cz, pak Nejvyšší správní soud vyslovil, že správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá. Vybočení z těchto kritérií pak Nejvyšší správní soud v postupu žalovaného správního orgánu neshledal.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu